

Poštnina plačana v gotovini

Cena 2 Din

OPERA

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI 1930/31

DIJAK PROSJAK

Premijera 15. februarja 1931

IZHAJA ZA VSAKO PREMIJERO

UREDNIK : M. POLIČ

Za plesne prireditve

priporočamo bogato izbiro

razne svile!

A. & E. SKABERNÈ

LJUBLJANA

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Izhaja za vsako premijero

Premijera 15. februarja 1931

K. Millöcker: Dijak prosjak

Epizoda iz borbe poljskega naroda za svobodo je dala librelistoma povod za sestavo interesantnega in učinkovitega libreta: V zasedenem Krakovu gospodarijo naduti nemški oficirji, med njimi prav oblastno sicer precej omejeni guverner, polkovnik Ollendorf. Na nekem plesu si je ta dovolil poljubiti sicer revno ali ponosno Lavro Novalsko na rame, za kar je dobil zaslužen plačilo — zaušnico. Užaljeni oblastnež snuje osvefo: v krakovski citadeli ima zaprtih več Poljakov, med njimi tudi nekega ubogega dijaka, t. zv. dijaka prosjaka Simona Rymanovicza. Mladi lahkoumni veseljak se da kaj hitro premamiti — saj mu guverner obljubi zlato svobodo — da si nadene ime bogatega kneza Vibickega ter da kot tak snubi ponosno poljsko plemkinjo. Potrebne denarja mu da na razpolago sam polkovnik, a njegov drug iz ječe, Jan Janicki, postane njegov tajnik. Tako prideta na veliki sejem v Krakov, kjer vzbujata ogromno zanimanje in kjer se snideta z obema Novalskima, Lauro in Bronislavo. Toda v mladih srcih vzkipi prava ljubezen. Simon se zave svoje nedostojne igre in hoče pojasniti še pred poroko svoji zaročenki pravo stanje stvari. V ta namen napiše pismo, ki ga izroči materi svoje neveste. Ta pa ga na prigovarjanje polkovnika Ollendorfa ne odda. Ollendorf ima sicer silnega posla. V Janu Janickem, ki ljubimka z dražestno Bronislavo, razkrije upornika, stotnika Opalinskega; ta mu za veliko nagrado navidez obljubi, da mu izda v Krakovem se skrivajočega kneza Adama Kazimira.

Poročna svečanost je v polnem teku. Simon je prepričan, da mu je nevesta na tihem oprostila — kar se začuje divje petje in vpitje. V dvorano prihrumi pod vodstvom jetničarja Entricha tolpa kaznjencev — Simonovih drugov. Tudi oni so prišli

na poroko ter prinašajo nevesti svojevrsten dar. Ollendorfovo maščevanje je popolnoma uspelo. Gosti se razbeže, Simon pa je ponižan, uničen; nič manj ponosne poljske šlahčanke.

Toda naduteža čaka kazen, ki popolnoma odtehta njihovo sramoto. Jutro se bliža in ž njim čas, ko bi moral Opalinski izdati vodjo poljske zarote. Z lahkoto spelje poljski šlahčič puhloglavega naduteža na krivo sled, češ, Simon je prav za prav Adam Kazimir. Dokler se Ollendorf poigrava s svojo žrtvijo, ki mu gre navidezno na limanice, se vstaja nemoteno razvije. Strel iz topa naznanja, da so vstaši zavzeli citadelo, ki je kmalu vsa v plamenih. Nemei so doigrali, Simon in Jan, ki sta s svojo spretnostjo pomagala narodni stvari do zmage, pa prejmeta za služeno nagrado: roki ljubljenih in ponosnih šlahčank.

Karl Millöcker velja poleg J. Straussa in Fr. Suppé-ja za vstvaritelja tako imenovane dunajske operete. Rojen je bil 29. maja 1842 na Dunaju, kjer se je tudi šolal. Fungiral je nato kot gledališki dirigent najprej v Gradcu, potem na Dunaju v Harmonietheatru. Po njega polomu je prešel na Theater an der Wien, kjer je bil obvezan kot dirigent in komponist. Za to gledališče je uglasbil večino svojih del, izmed katerih naj imenujemo nekaj pomembnejših: »Gasparone«, »Apajune, der Wassermann«, »Viceadmiral«, »Das verwunschene Schloss«, »Der arme Jonathan«, »Nordlicht«. »Dijak prosjak« (Der Bettelstudent) je bil uprizorjen l. 1882. ter spada med njegova najboljša dela. Zanimivo je, da so ravnokar uprizorili to delo v Berlinu (Kroll-oper) in v Münchenu (Staatsoper).

Umrl je 31. decembra 1899 v Badenu pri Dunaju.

Naslednje novitete v opereti

V okviru posebne kratke operetne sezone namerava uprizoriti uprava gledališča ob koncu tekoče sezone štiri operetne novosti, ki bodo gotovo prav posebno zainteresirale našo publiko. To so sledeča dela: Simončič-Šivicova operetna revija v 6 slikah »O ta prešmentana ljubezen«; potem ljubka »Mala Floramye« od I. Tijardovića, slike iz Splita, katerih dejanje se vrši pred vojsko, med vojsko in po zaključku mira; najnovejši Kalmanov uspeh »Vijolica z Montmartra«, katerega dejanje je povzeto iz pariškega bohemskega življenja polpretekle dobe; in končno satirična ultra-moderna burleska »Kralj njenega srca« na glasbo J. Offenbacha.

*

Offenbachova renaissanca.

Poleg Verdijevih oper in Händelovih oratorijev (na Dunaju so med drugim ravnokar izvajali pod R. Hegerjem njegovo skoraj neznano operno-oratorijsko delo »Semele«), skušajo poživiti razna manj znana in napol pozabljena dela spretnega in duhovitega glasbenega karikaturista Jacques Offenbacha. Že pred nekaj leti je izšla iz njegovih postumnih skladb sestavljena opera »Toledski zlatar«; obenem pa je dirigent Klein po vzorec »Treh mladenk« sestavil učinkovito delo, ki obravnava tri epizode iz njegovega življenja. V tem delu (naslov mu je »Offenbach«) je združil najlepše melodije iz njegovih del. Letos pa so izšla kar tri važnejša dela: »Madame Favart« (delo, ki je bilo komponirano v tekmi z Straussovimi »Netopirjem«), opereta »Perichole«, ki ji je K. Kraus podstavil povsem nov libreto in konečno »Kralj njenega srca«, ki ji je K. Pausperl oskrbel sodobno parodistično besedilo.

Res značilno za naš čas, da se toliko stika po zaprašenih arhivih! Sama spekulacija ne more biti motiv. Njo bi onemogočilo praktično življenje, ki bi ob zdravi in dobri sodobni produkciji kratkomalo odklonilo take eksperimente. In vendar doživljamo, da inscenira dunajski operni ravnatelj Cl. Kraus po dramatični borbi za uveljavljanje Alban Bergovega »Wozzeka« — Offenbachove »Hoffmannove pripovedke«!

Kaj se uprizori v tekoči sezoni še v naši operi?

Naš operni ansambl pripravlja za drugo polovico tekoče sezone še celo vrsto velepomembnih in zanimivih del. Kot prvo izide Charpentierova »Luiza«, prekrasni »glasbeni roman«, kakor imenuje svoje delo sam avtor. Glavne partije bodo pri premieri podali ga. Zlata Gjungenac-Gavella (Luiza), gdčna. N. Španova (mati) ter gg. J. Gostič (Julien) in R. Primožič (oče). Poslednjo partijo bo pel tudi g. J. Križaj, medtem ko bo naslovno partijo podala pozneje tudi ga. V. Thiery-Kavčnikova. Delo študirata gg. M. Polič in dr. Br. Gavella. Kmalu potem se uvrsti v repertoar naše opere prekrasna opera-bajka N. Rimškega-Korzakova »Snegurka« (Sneguročka). Delo pripravljata gg. A. Neffat in R. Primožič. Načrte za dekoracije in kostume je izdelal g. V. Uljanišček. Naslovno partijo bosta izmenoma podajali ge. Zl. Gjungenac in I. Ribič.

Glasbeni študij interesantne novosti M. Delannoy-ja »Damski lovec« je g. N. Štritof zaključil. Izvedba tega dela pa je odvisna od dogotovitve kompliciranih kostumov (načrti g. V. Uljaniščeva), ki predstavljajo figure šahovske igre. Sploh je ta »pesem gest«, kombinacija petja in plesa (gestike), svojevrsten pro-

blem, ki ga rešujeta gg. režiser Br. Kreft in baletni mojster P. Golovin. G. Niko Štritof se je poleg tega dela še lotil z vso vnemo ljubeznive »Lucerne« (Svetilka) Vitezlava Novaka, katerega šestdesetletnico praznuje ravnokar glasbeni svet Čehoslovaške republike. Z izvedbo tega dela se hoče naša opera oddolžiti velikemu mojstru in novejši glasbeni produkciji bratskega naroda.

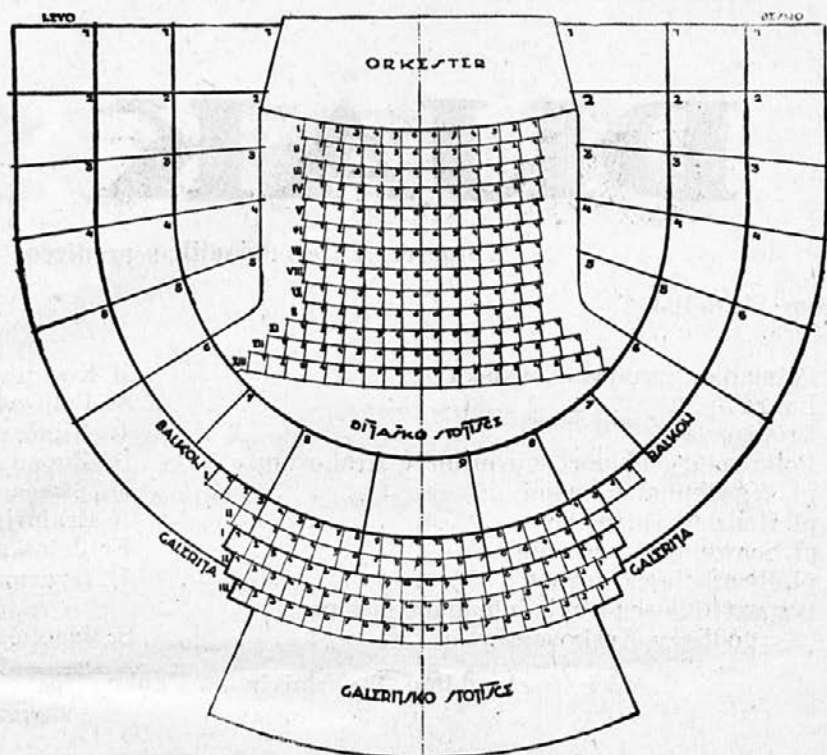
Poleg teh del se še pridno dela na R. Straussovem »Kavalirju z rožo«. Znamenito partijo Ochsa bo podal g. J. Križaj, po izjavi samega slavnega avtorja, eden najboljših interpretov te sijajne figure. Iz jugoslovanske literature pa se pripravljata »Koštana« od P. Konjovića (v naslovni partiji ga. Zl. Gjun-gjenac-Gavella) ter »Začudenj i sva tovi« od dr. B. Širole, komična opera, ki je dosegla pri krstni predstavi v Zagrebu popoln uspeh. Vzporedno s temi deli se v najkrajšem času izvedejo reprize »Valkire« in »Večnega mornarja« od Wagnerja (poslednja opera v novi zasedbi z go. Thierry-Kavčnikovo ter gg. R. Primožičem in Št. Marčecom ter dirigentom dr. D. Švaro) ter priljubljene Jar. Weinbergerjeve narodne opere »Švanda dudák« z g. Št. Marčecom v partiji Babin-skega in g. D. Zupanom v partiji vraga.

Izvedba tega celokupnega načrta je seveda močno odvisna od zdravstvenega stanja ansambla, ki je v prvi polovici tekoče sezone močno oviralo reden potek dela, in seveda od tega, če bodo zmogli ateljeji Narodnega gledališča ogromno delo, ki ga zahteva inscenacija omenjenega repertoarja.

Poleg vsega tega, in dela za opereto, katera pripravlja za konec sezone posebno kratko operetno stagiono, pripravlja naš orkester še dva koncerta v zvezi z »Orkestralnim društvom Glasbene Matice«. Prvi, ki ga dirigira g. N. Štritof, pride na vrsto v prvi polovici marca ter prinese med drugim interesantno novost: Mjaskovskega VI. simfonijo. Drugi pa je projektiran za začetek maja meseca. Dirigent bo g. L. M. Škerjanc.

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V DRAMI

POPRAVILO!

Pisalnih — Računskih strojev

JAMSTVO!

Prešernova ulica 44

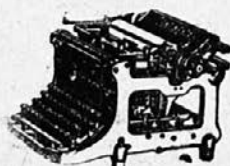
Telefon intr. 2636

Ivan Legat, Ljubljana

Samoprodaja najboljšega
pisalnega stroja

C'ONTINENTAL

(WANDERERWERKE)

DIJAK PROSJAK

Opereta v treh dejanjih, s predigro. — Spisala Fr. Zell in Rich. Genée. — Uglasbil: K. Millöcker.

Dirigent: A. Neffat.

Koreograf: P. Golovin.

Režiser: Jos. Povh.

Palmatika, grofica Novalska	M. Kogejeva
Laura	Št. Poličeva
Bronislava, njene hčere	Iv. Ribičeva
Polkovnik Ollendorf, guverner v Krakovem	D. Zupan
pl. Wangenheim, major	M. Škabar
pl. Henrici, ritmojster	A. Erklavec
pl. Schweinitz, poročnik	Fr. Jeltnikar
pl. Richthoffen, kornet	J. Jeromova
Bogumil Malachowski, intendant mestne godbe v Krakovem	S. Magolič

Eva, njegova soproga	K. Sterniševa
Jan Janicki, dijaka na jagelonskem	L. Drenovec
Simon Rymanovicz, vseučilišču v Krakovem	Jos. Gostič
Onufrij, sluga grofice Novalske	A. Sekula
Enterich, saški invalid in jetnišničar v krakovski trdnjavi	B. Peček
Piffke, ključarja v trdnjavi	Z. Ocvišek
Puffke, ključarja v trdnjavi	Fr. Ribič
Rej, gostilničar	Z. Bekš
Vaclav, jetnik	J. Frlan

Plemiči in plemkinje, meščani in meščanke, trgovci, sejmari, poljski židje, godba, saški in poljski vojaki, zastavonoša, paži, sluga, kmetje in kmetice, jetniki.

Kraj dejanja in čas: v Krakovem, l. 1704. za vladanja Friderika Avgusta II., zvanega »Silni«, kralja poljskega in izvoljenega kneza saškega.

Predigra se vrši v krakovski trdnjavi, I. dej. na sejmu, II. dej. palači grofice Novalske in III. dej. v parku pred palačo.

Plešejo: prva balerina E. Moharjeva, balni mojster P. Golovin in ves baletni zbor.

Blagajna se odpre ob pol 8.

Parter: Sedeži I. vrste	Din 46
„ II. - III. vrste	„ 40
„ IV. - VI. „	„ 38
„ VII. - IX. „	„ 35
„ X. - XI. „	„ 30
Lože: Lože v parterju	„ 180
„ I. reda 1-5	„ 180
„ 6-9	„ 200

Lože: balkonske 1-4	Din 100
„ 5-6	„ 120
Nadaljni ložni sedelci v parterju	„ 25
„ I. redu	„ 30
„ na balkonu	„ 20
Balkon: Sedeži I. vrste	„ 30
„ II. „	„ 25
„ III. „	„ 18

Začetek ob 8.

Konec pred 11.

Galerija: Sedeži I. vrste	Din 16
„ II. „	„ 14
„ III. „	„ 14
„ IV. „	„ 10
„ V. „	„ 10
Stojišče	„ 4
Dijaško stojišče	„ 7

VSTOPNICE se dobivajo v predprodaji pri gledališki blagajni opernem gledališču od 10. do pol 1. in od 3. do 5. ure

Po gledališču sestanek v

KAVARNI „EMONA“

prvovrsten salonski in jazz orkester

V restavraciji dnevno

PLES

Točna postrežba

Solidne cene

Delniška družba pivovarne

„UNION“

priporoča svoje izborno svetlo in
črno pivo v sodčkih in steklenicah
Izdeluje tudi prvovrstni kvas in špirit

Brzojavni naslov: Pivovarna Union,
Ljubljana, Maribor

Telefon: Ljubljana št. 2310, 2311
Maribor št. 2023

LJUBLJANA - MARIBOR

DOBRA MISEL!

ZAVARUJEM SI ŽIVLJENJE,
to je: ko pridem v leta, mi naj izplača
banka „Slavija“ kapital, ki mi bo v
gmotno, sedaj pa že v moralno oporo

Domača zavarovalnica:

Jugoslovanska zavarovalna banka
„Slavija“ v Ljubljani

se priporoča za vse vrste zavarovanj

TELEFON ŠT. 2176

Elitni kino Matica

Tel. 2124

Edini zvočni kino v Ljubljani
z najboljšo svetovno zvočno aparaturo
WESTERN ELECTRIC

On ali jaz

Harry Piel je spregovoril v prvi svoji senzacionalni drami

Logarjeva Krista

Krasna filmska opereta. V glavni vlogi Irene Eisinger
in Paul Richter

Naneta

Čarobna filmska opereta razkošja, plesa, lepih girlsov in
ljubezni. V glavnih vlogah Alexander Gray in
Bernice Claire

Moja žena — Tvoja žena

Krasna filmska veseloigra šarma in ljubezni. V glavnih vlogah
Lilian Harvey in Willy Fritsch

Pri treh mladenkah

Filmska opereta

Nevihta na Montblancu

Grandiozni velealpinski velefilm. V glavni vlogi Lene
Riefenstahl. Režija dr. Fanck

Kralj Jazza

Veličastna simfonija moderne jazz-glasbe in petja. V glavni
vlogi poje John Boles. Dirigent: Paul Witheman.
Conferencier: Arnold Korff